

## Hol lesz a döntés?

Melyik állam fog leghamarabb letörni.

Kann Lipót ezredes erről a következőket írja *Bécsből*:

Hol lesz a döntés? Melyik állam fog leghamarabb letörni? Ez a dolgok mai állásában a legfontosabb két kérdés. Ahogyan most állanak a dolgok, közelfekvő az a végső következtetés, hogy a leghamarabb ott várható a nagy döntő, ahol mozgó háború folyik. Ez most különösen a *Kárpátokra* és *Bukovinára* vonatkozik. Ha az oroszok itt döntő vereséget szenvednek, az magától értetődően kihatással lesz az egész lengyel harcvonalra. Azzal azután a hadjárat egyik fontos fázisa érne véget. Hogy azzal azonban magának a hadjáratnak is vége lenne, az alig állítható. Az oroszok ugyanis birodalmuk óriási kiterjedése folytán nem nyújtanak támadási lehetőséget ütőerük elvágására és így még sokáig húzhatják a háborút.

Másképp állunk azonban *Franciaország*-gal. Megkockáztatható annak a véleménynek a kimondása, hogy Franciaország lesz az első állam, mely előbb vagy utóbb le fog törni. A kölcsönös erőhatalmi eszközök mérlegezése vezet bennünket erre a következtetésre.

Eddig azért tarthatta magát a francia front, mert jobb szárnyának a *Belfort—Toul—Verdun* erőrendszerében erős támasztéka van, a front többi részére és a bal szárnyára pedig hatalmas erőrezervoár *Páris*, mert pótlást kaphat a *belga* és az *angol* hadseregtől, a tengeren való szabadsága pedig lehetővé tette, hogy csapatokhoz és hadianyaghoz jusson, éllette továbbá az *orosz* segítségben való remény, melyet *angol* részről is mindig újból és újból élesztgetnek.

Ezzel szemben óriásként áll az *egységes* német front, mely élő vasgyűrűként meredezik a francia front előtt, bár nem támaszkodhatik véderőrendszerre. A németek lakosságuk nagy számánál, csodálatos és nagy-szabású szervezettségükénél még mindig rendelkeznek új, katonailag kiképzett és intelligens emberanyag fölött, amely, ez pedig a legfontosabb, kemény hadegységeket (zászlóaljokat, ezredeket, hadosztályokat, hadtesteket) tud a harcvonalba dobni. Tisztek és törzskarok nélkül a katonák olyanok, mint a víz, amely elszivárog a homokban. A német hadseregnek nincs szüksége buzdításokra, mert büszke jelszava: *Kitartunk!* Az erkölcsi tényezők messze felülmúlják a franciákéit.

*Pénzügyi* eszközök dolgában az a helyzet, hogy Franciaországnak lesz pénze a hadviseléshez, de Németország sem fog kifogni belőle.

Érdemes lesz még a francia katonák *lelkivilágába* is egy pillantást vetnünk. Hazaszeretet és hadi erényeket persze fel kell tételni róluk. A katonai léleknek szüksége van egy messziről látható, erős támaszra, mint a borostyánnak az erős tölgyre. A francia katona számára ki a haza reprezentánsa, az állam feje: *Poincaré* ur? Az egy frakkos, cilindres ur, akiért a katona semmit sem érez és nem is érezhet, aki a katonára nézve semmit sem jelent. Érezhet valamit a *hadvezére* iránt, aki győzelemre vezet. Azonban sikerült-e ez *Joffre* urnak?

Ezzel szemben a német, az osztrák és a magyar katona feltekint a legfőbb hadurára,

hazája *első* katonájára: *császárára* és *királyára*. Utolsó csepp vériükig küzdenek értük. Tudják, *kiért* harcolnak és *kiért* véreznek — erre pedig a katonai léleknek szüksége van.

A legifjabb francia évfolyamoknak, csaknem *gyermekeknek* a sorba állítása, jalkiáltást váltott ki a francia anyákból. A hatalmon levők ugyan el tudták ezt még fojtani, de azért a fájdalom tovább él, ki fog törni és hallatszaní fog az egész francia földön . . .

Szenteljünk most egy szót az *angol* segítségnek is. Ha az a szárazföldön abszolúte nem is volt nagy, mégis van relatív jelentősége. Az angolok *háromszázezer* embere megnyújtotta, megerősítette és tartotta a franciák északi szárnyát. További erők indulóban vannak. Anélkül, hogy ezeknek a „gyorsforraló” csapatoknak katonai méltánylásába belebocsátkoznánk, többet nem lehet tőlük kívánni, mint ahogy betömik a támadt részeket. Kérdés azonban, micsoda hatással lesz a német bökád az angolok csapatszállítására? Alig hisszük, hogy Németország csak

## A harcterek áttekintése.

Bécs, február 17.

A világháborúnak elmúlt egy fél esztendeje. *Nugaton* a harc megmerevedett a lövészárkokban és csak itt-ott éled fel, mint valami villamos áram által új, rövid életre, azután ismét megmerevedik. Az *Északi-tengertől* a semleges *Svájcig* vékony vonalban állanak egymással szemben az ellenségek. *Átkaroló* vagy *bekerítő* mozdulatok ki vannak zárva, a hadi művészet csak korlátolt térre szorítkozik, meg kell elégednie *áttörési kísérletekkel*. Eddig azonban bármely részről történt ilyen kísérlet, egy áttörés sem sikerült. Legföljebb egy frontrésznek némi benyomását vagy visszaszorítását eredményezte. Meddig fog a látszólagos egyensúlynak ez az állapota tartani? Hagyjuk egyelőre ezt a kérdést felelet nélkül és elégedjünk meg annak a megállapításával, hogy mindkét ellenség helyhez rögzítette magát.

Tekintsünk azonban *kelet* felé. Ott egész más képet látunk. *Kelet-Poroszországban* megint sikertelenül (ha még csak az volna!) rohant egy orosz hadseregcsoport a *Mazurítavak* ominozus vidékére. *Orosz-Lengyelországban* hasonló a helyzet a nyugatihoz. Száz meg száz kilométer hosszú lövészárkokban fekszenek egymással szemben, csaknem mell mell ellen az ellenséges katonák. Itt is mintegy lestrófták magukat az ellenségek. Persze a mi srófunk és a németeké *keményebb acélból* való és miként általában, ugy nyugaton, mint itt keleten is ellenségeinket mi szögeztük oda és így már a mechanika törvényei alapján is hátrányban vannak. Ez az állapot *Nyugat-Galiciában* a *Dunajec* mentén folytatódik. A *Kárpátoknál* azonban ez a front nyugatról keletre elhajlik. Itt a természetnek van rá gondja, hogy egy kis változatosságot nyújtson. A völgyek csaknem mind északról délnek dülnek és azokat a megközelítő utakat foglalják magukban, a melyek magától értetődő mozgási vonaluk kiállkoznak az ellenségnek. A hadműve-

tengeralattjáróira és léghajóira akar támaszkodni. Nagyon könnyen hihető, hogy az egész német tengeri haderő fog működésbe lépni. Nagy tét, de az angoloknak még többet kell kockáztatniok. Angliának a hajóhada a mindene. Ha az megsemmisül, vagy csak súlyos veszteségeket is szenved, akkor Anglia világhatalmának vége. Ellenben, ha Németország el is veszi hajóhadát, a szárazföldön még mérhetetlen erő áll rendelkezésére. Azonban a német tengerészet elég bizonyosságát szolgáltatva bátorságának, amint bebizonyosodott az is, hogy a német hajók tűzértsége sokkal jobb, mint az angoloké. Az előzmények után az angolok aligha ringathatják magukat abban tévhitben, hogy az egész tengeri életközvet egyszerű céllövészet lesz az ő részükről. Fontos erkölcsi momentum az is, hogy az angol flotta — ép, mert mint említettük: Angliának mindene — nem fog sokat kockáztatni akarni. Ez már magában is nagy hátrány, míg a német flottát illetően mindenki meg lehet arról győződve, hogy ha kell, feláldozza utolsó tengerészét és utolsó hajóágyuját is.

Akármi is lesz a dolog, az bizonyos, hogy simán nem fog végbemehetni az angol csapat- és hadianyagszállítás.

Letek tehát észak-déli és fordított irányban folynak le. Habár a hegymagaslatok nem is képeznek legyőzhetetlen akadályokat — néheznek elég nehezek — a gyalogság számára, mégis minden szoros az öt körülvevő magaslatokkal önmagában képez egy-egy csatateret. A sok szakadéku hegyvidék nem nyújt ugy teret hosszú, összefüggő lövészárkok számára, mint a többi harctereken. Igaz, hogy itt is folyik lövészárkok-harc, ámde ez területileg nagyon is korlátolt és így nem vehet fel olyan tartós jelleget, mint másutt. A hadművészetnek tehát itt bőségesebb tér kínálkozik. Világos azonban, hogy az ilyen zárt csatateren lefolyó események a szomszéd állásokban is éreztetik visszahatásukat. Ha például az egyik szorósból kivetik az ellenséget, akkor a vele szomszédos csapatok oldaltámadásoknak lehetnének kitéve, tehát ők is visszavonulnak. Ez magyarázza meg a kárpáti harcoknak eddig észlelt ide-odahullámzását. Az oroszokat az utolsó időben általában a hegygerinctől északra szorítottuk vissza. A szövetségesek energikus, mellett tervszerű működése szép perspektívát nyújt a közel jövőbe.

A Kárpátokban folyó hadműveleteinkkel összefügg *offenzívánk a Bukovinában*, amely eddig szép sikerrel járt. Ez főleg azért sokat ígérő, mivel az oroszokat a legérzékenyebb pontjukon: a hátunkon érinti. Ebből származhatnak a *Lemberg kiürítéséről* szóló hírek is. Amennyiben ez csakugyan megtörtént, abból nem szabad arra következtetnünk, mintha az oroszok Lemberget földelték volna, hanem csak azt, hogy az oroszok a Lemberg területén rendelkezésükre álló erőket összevonták, hogy a kárpáti, illetve a bukovinai harcokba dobják azokat. Majd csak akkor, amikor az itt működő orosz seregeket megvertük, lehet szó Lemberg feladásáról és a megszállott országrészek kiürítéséről.